

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ครอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา ในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพหลักของอาสาสมัคร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครส่งเสริมคุณภาพชีวิตในโครงการนำร่องโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จังหวัดนครราชสีมา โดยมีอาสาสมัครจำนวน 230 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบอันได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) คือเป็นคำถามปลายเปิดมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเป็นจริงและเป็นคำถามแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ อาสาสมัครด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย 2 คน การสัมภาษณ์ใช้เวลาทั้งสิ้น 24 วัน ดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2530 ถึงวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2531 เก็บรวบรวมแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 230 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส-เอ็กซ์ (SPSS-X : Statistical Package for the Social Sciences Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไค-สแควร์

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกกล่าวสรุปเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครฯ ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท และตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัคร

1. อาสาสมัครในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพศชายมากที่สุดคือ เป็นเพศชายจำนวน 190 คน หรือร้อยละ 82.6 และเป็นเพศหญิงจำนวน 40 คน หรือร้อยละ 17.4

2. อาสาสมัครมีอายุในช่วง 21-35 ปีมีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 89 คนหรือร้อยละ 38.7 รองลงมาคือช่วงอายุ 36-45 ปีมีจำนวน 61 คนหรือร้อยละ 26.5 ช่วงอายุ 46-55 ปีมีจำนวน 44 คนหรือร้อยละ 19.1 อายุ 56 ปีขึ้นไปมีจำนวน 21 คนหรือร้อยละ 9.1 อาสาสมัครที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือจำนวน 7 คนหรือร้อยละ 3.0 และอาสาสมัครไม่ตอบคำถามในเรื่องอายุมีจำนวน 8 คนหรือร้อยละ 3.5

3. อาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคม เช่น เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายต่าง ๆ ฯลฯ มีจำนวน 168 คนหรือร้อยละ 73.0 นอกจากนั้นไม่มีตำแหน่งทางสังคมมีสถานะเป็นชาวบ้าน จำนวน 62 คนหรือร้อยละ 27.0

4. อาสาสมัคร ที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า มีจำนวนมากที่สุดคือจำนวน 161 คนหรือร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ จบประถมศึกษาปีที่ 6-7 หรือเทียบเท่า มีจำนวน 22 คนหรือร้อยละ 9.6 จบอนุปริญาหรือเทียบเท่ามีจำนวน 17 คนหรือร้อยละ 7.4 จบมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่ามีจำนวน 11 คนหรือร้อยละ 4.8 จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีจำนวน 10 คนหรือร้อยละ 4.3 ไม่จบประถมศึกษา มีจำนวน 5 คนหรือร้อยละ 2.2 จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวนน้อยที่สุดคือจำนวน 3 คนหรือร้อยละ 1.3 และอาสาสมัครไม่ตอบคำถามในเรื่องระดับการศึกษา มีจำนวน 1 คนหรือร้อยละ 0.4

5. อาสาสมัครที่มีอาชีพหลักในการทำงาน มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 168 คนหรือร้อยละ 73.0 รองลงมาคือ ทำไร่ มีจำนวน 19 คนหรือร้อยละ 8.3 รับจ้างมีจำนวน 13 คนหรือร้อยละ 5.7 ค้าขาย มีจำนวน 6 คนหรือร้อยละ 2.6 รับราชการมีจำนวน 3 คนหรือร้อยละ 1.3 อาชีพเลี้ยงสัตว์ มีจำนวนน้อยที่สุด คือจำนวน 1 คนหรือร้อยละ 0.5 และอาสาสมัครไม่ตอบคำถามในเรื่องอาชีพหลักมีจำนวน 20 คนหรือร้อยละ 8.7

ตอนที่ 2 จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทในจังหวัดนครราชสีมา ใน 5 ด้านคือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัย 4 ด้านที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท อยู่ในระดับมากคือ ปัจจัยในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านสื่อมวลชน

ต่าง ๆ ส่วนปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งในรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่าปัจจัยทุกข้อมีอิทธิพลระดับมากที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุด คือ "เห็นความสำคัญของการรู้หนังสือ" ($\bar{X} = 2.926$) รองลงมาคือ "ต้องการช่วยให้คนในหมู่บ้านเกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต" ($\bar{X} = 2.904$) และมีปัจจัยระดับต่ำสุดคือ "ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" ($\bar{X} = 2.757$) (ตารางที่ 6)

2. ด้านความทันสมัย อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่าปัจจัย 12 ข้อจากจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ มีอิทธิพลระดับมากที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "ชอบคิดหาหนทางที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น" ($\bar{X} = 2.809$) รองลงมาคือ "มีความสนใจหรือชอบเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน" ($\bar{X} = 2.800$) และมีปัจจัยระดับต่ำสุดคือ "มีการวางแผนชีวิตในอนาคต" ($\bar{X} = 2.535$)

ส่วนปัจจัยที่อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่าอิทธิพลระดับปานกลางมีอยู่ 3 ข้อจากจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ ที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "มีความเชื่อว่าปัญหาทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้" ($\bar{X} = 2.491$) รองลงมาคือ "มักคิดและตัดสินใจด้วยตนเองเสมอ" ($\bar{X} = 2.465$) และมีปัจจัยระดับต่ำสุดคือ "เมื่อได้ตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้วไม่นำกลับมาคิดลังเลหรือกังวลอีก" ($\bar{X} = 2.435$) (ตารางที่ 7)

3. ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่าปัจจัย 8 ข้อจากจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ มีอิทธิพลระดับมากที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "ถือเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ไปพร้อมกับชาวบ้าน" ($\bar{X} = 2.809$) รองลงมาคือ "ถือเป็นแนวทางที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจ" ($\bar{X} = 2.735$) และมีปัจจัยระดับต่ำสุดคือ "คาดว่าจะ เป็นแนวทางในการทำกิจกรรมอย่างอื่นในท้องถิ่นของคน" ($\bar{X} = 2.565$)

ส่วนปัจจัยที่อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่ามีอิทธิพลระดับปานกลาง มีอยู่ 4 ข้อ จากจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ ที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "คาดว่าจะได้รับความไว้วางใจ ความศรัทธา เชื่อถือจากชาวบ้าน" ($\bar{X} = 2.478$) รองลงมาคือ "คาดว่าจะได้รับการยอมรับนับถือจากชาวบ้าน" ($\bar{X} = 2.457$) และมีปัจจัยระดับท้ายสุดคือ "ต้องการได้รับเกียรติคุณบัตรจากผู้ว่าราชการจังหวัด" ($\bar{X} = 1.939$) (ตารางที่ 8)

4. ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยทุกข้อ มีอิทธิพลระดับปานกลางที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "ได้รับการชักชวนหรือแนะนำจากผู้ประสานงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต" ($\bar{X} = 2.452$) รองลงมาคือ "ได้รับการชักชวนหรือแนะนำจากผู้ใหญ่บ้าน" ($\bar{X} = 2.387$) และมีปัจจัยระดับท้ายสุดคือ "ได้รับการชักชวนหรือแนะนำจากพระภิกษุ" ($\bar{X} = 1.743$) (ตารางที่ 9)

5. ด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยเพียงข้อเดียวที่มีอิทธิพลระดับมากที่สุดส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท คือ "ได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา" ($\bar{X} = 2.504$)

ส่วนปัจจัยที่อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่ามีอิทธิพลระดับปานกลางมีอยู่ 6 ข้อ จากจำนวนทั้งสิ้น 8 ข้อที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท โดยมีปัจจัยระดับสำคัญสูงสุดคือ "ได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน" ($\bar{X} = 2.048$) รองลงมาคือ "ได้รับการกระตุ้นเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการจากโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ของโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต" ($\bar{X} = 1.939$) และมีปัจจัยระดับท้ายสุดคือ "ได้รับทราบข่าวเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น" ($\bar{X} = 1.583$) และอาสาสมัครมีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยเพียงข้อเดียวที่มีอิทธิพลระดับน้อยที่สุดส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท คือ "ได้รับทราบการเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการจากโทรทัศน์" ($\bar{X} = 1.430$) (ตารางที่ 10)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ

สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพหลักของอาสาสมัคร ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามเพศ จากการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า อาสาสมัครเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ($\chi^2 = 3.5716$) และด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ($\chi^2 = 4.8771$) แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความทันสมัย ($\chi^2 = 36.7237$) ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ($\chi^2 = 31.3087$) และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ($\chi^2 = 28.8219$)

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามอายุ จากการทดสอบ ไค-สแควร์ พบว่า อาสาสมัครที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน คือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ($\chi^2 = 63.7394$) ด้านความทันสมัย ($\chi^2 = 129.6769$) ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ($\chi^2 = 84.1897$) ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ($\chi^2 = 65.9243$) และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ($\chi^2 = 28.1460$)

3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตาม สถานภาพทางสังคม จากการทดสอบ ไค-สแควร์ พบว่าอาสาสมัครที่มีสถานภาพทางสังคมต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ($\chi^2 = 2.5185$) และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ($\chi^2 = 3.2999$) แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความทันสมัย ($\chi^2 = 43.3073$) ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ($\chi^2 = 50.8669$) ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ($\chi^2 = 42.9062$)

4. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามระดับการศึกษา จากการทดสอบ ไค-สแควร์ พบว่าอาสาสมัครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4 ด้านคือ ด้านความทันสมัย

($\chi^2 = 129.0633$) ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ($\chi^2 = 67.8320$) ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ($\chi^2 = 98.0089$) และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ($\chi^2 = 85.6187$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ($\chi^2 = 24.4949$)

5. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามอาชีพหลัก จากการทดสอบ ไค-สแควร์ พบว่า อาสาสมัครที่มีอาชีพหลักต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในด้านความทันสมัย ($\chi^2 = 7.5232$) และด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ($\chi^2 = 15.9353$) แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2 ด้านคือ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ($\chi^2 = 59.2122$) ด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ($\chi^2 = 41.33953$) และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียวคือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ($\chi^2 = 22.8359$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา สรุปโดยภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จากปัจจัย 5 ด้านนั้นมีอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านความทันสมัย ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่ 5 คือ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเหตุผลดังนี้คือ

ปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่าปัจจัยทุกข้อมีอิทธิพลระดับมากที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท โดยเฉพาะเรื่อง "เห็นความสำคัญของการรู้หนังสือ" เป็นปัจจัยระดับสำคัญสูงสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ (ครช.) ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อป้องกันการลืมหนังสือ ฯลฯ และอาสาสมัครทุกคนได้ตระหนักดีว่าการรู้หนังสือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศ อีกทั้งในจังหวัดนครราชสีมา มีโครงการโคราชพัฒนาที่มี

บทบาทสำคัญมากในการพัฒนาชนบท โดยได้มีการเตรียมชุมชนในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงสภาพปัญหาาร่วมกัน โดยแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ หรือโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและในการเตรียมชุมชนระดับต่าง ๆ นั้น ได้มีการวางแผนและดำเนินการอย่างต่อเนื่องรัดกุม ทำให้ทุกระดับเข้าใจสภาพปัญหา ตลอดจนตระหนักถึงวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาย่างดียิ่ง และจุดเด่นของการเตรียมชุมชนคือ การพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อโครงการพัฒนาต่าง ๆ ว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน องค์กรและชุมชนจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ อาสาสมัครจึงมีความพร้อม และเป็นความต้องการส่วนตัวของอาสาสมัครเองที่ตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยเห็นความสำคัญของการบำเพ็ญเพื่อประโยชน์กับส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน ตลอดจนมีความต้องการช่วยให้คนในหมู่บ้านเกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังความต้องการขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ของ มาสโลว์ (Maslow) (เชียรศรี วิจิธสิริ 2527: 131-132) ที่ว่าทุกคนปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ต้องการได้รับการยกย่อง มีเกียรติ มีชื่อเสียง หรือต้องการที่จะเห็นคุณค่า และความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แซคเคอร์ (Schacter 1959: 115) ที่พบว่ามูลเหตุจูงใจให้บุคคล เข้าร่วมในกลุ่มใดนั้นเกิดจากความต้องการที่อยากจะเผยแพร่แนวความคิดของตนร่วมกับผู้อื่น เป็นความต้องการเพื่อน เป็นต้น

ปัจจัยด้านความทันสมัย มีปัจจัย 12 ข้อจากจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ มีอิทธิพลระดับมากที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท และมีปัจจัยเพียง 3 ข้อที่มีอิทธิพลระดับปานกลางที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ปัจจัยที่มีความสำคัญในด้านนี้ ได้แก่ "ชอบคิดหาหนทางที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น" "มีความสนใจหรือชอบเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน" การที่อาสาสมัครส่วนมากแสดงถึงลักษณะของการเป็นผู้ที่มีความทันสมัย ซึ่งตรงกับที่ อเล็กซ์ อินเคิล และเดวิท เอช.สมิธ (Alex Inkeles and David H. Smith 1974: 19-24) ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยภายในของตัวบุคคล ที่มีความทันสมัย อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมในการยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีความเจริญทางความคิด มีการรับทราบข่าวสาร ทางด้านเวลาจะมีความสนใจต่ออนาคตมากกว่าอดีต มีเป้าหมายในชีวิตของคนที่จะทำอะไรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนต่อการดำเนินชีวิตของตน และต่อกิจกรรมอื่น ๆ เชื้อในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีความมุ่งหวังในด้านการศึกษา

และอาชีพ และมีความเคารพในสิทธิผู้อื่น ลักษณะของความทันสมัยของอาสาสมัคร ดังที่กล่าวมานี้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมา ได้มีนโยบายในการพัฒนาชนบทที่สำคัญคือ การดำเนินงาน "เตรียมคน" ทั้งที่เป็นข้าราชการและประชาชนเพื่อความสำเร็จของงานพัฒนาชนบท โดยให้ประชาชนมีความคิดพึ่งตนเอง ไม่รอแต่รัฐช่วยเท่านั้น เตรียมประชาชนให้ภูมิใจในการพัฒนาของเขาเองและมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับข้าราชการ ข้อนี้เป็นการเตรียมประชาชนที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้เขามีส่วนร่วมการพัฒนา พึ่งตนเองในการพัฒนาได้ โดยทำให้ประชาชนรักถิ่นฐานภูมิลำเนาของตน รักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เชื่อมมั่นว่าจะสามารถแก้ปัญหาของชุมชนด้วยตนเองได้ นั่นคือข้าราชการต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก ยิ่งชาวบ้านได้คิดมาก พูดมาก ประชุมกันมากถกเถียงกันมาก ความคิดริเริ่มด้วยตัวเขาเองจะมากขึ้นตามลำดับ และจากการ "เตรียมคน" อยู่เป็นเวลานานนี้เอง จึงทำให้ทั้งข้าราชการและประชาชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เพราะได้ตระหนักดีแล้วว่า การพัฒนาท้องถิ่นของตนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้น ย่อมมาจากการกระทำของตนเอง จึงเกิดเป็นนโมธรรมสำนักประจำใจข้าราชการและประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยตลอด จากเหตุผลนี้เอง จึงทำให้อาสาสมัครส่วนใหญ่มีลักษณะของความเป็นคนทันสมัย ซึ่งมีอิทธิพลหรือส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม แสงจักร (2527: 50) ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความทันสมัย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามในเขตชลประทาน และตรงกับงานวิจัยของ ประคอง เอี่ยมสำอางค์ (2526: 196) พบว่า ปัจจัยทางด้านความทันสมัยของบุคคลมีความสัมพันธ์กับผลผลิตข้าวต่อไร่

ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่า มีปัจจัย 8 ข้อ จากจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อที่มีอิทธิพลระดับมากที่สุดที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท และมีปัจจัยอีก 4 ข้อ มีอิทธิพลระดับปานกลางที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีเรื่องที่สำคัญ คือ "ถือเป็นโอกาสอันดีที่จะได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กับชาวบ้าน" และ "ถือเป็นแนวทางที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจ" ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก อาสาสมัครมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน และถูกปลูกฝังให้มิมโนธรรมสำนักในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน จึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยถือว่าตนเองได้บำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม

และได้รับผลประโยชน์บางอย่างประการตอบแทน ซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลประโยชน์โดยตรง แต่เป็นผลพลอยได้หรือผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคคลจะเลือกเข้าร่วมสมาคมหนึ่งสมาคมใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขาคิดว่า จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง และจะต้องเสียอะไรบ้าง เขาจะเลือกเข้าสมาคมก็ต่อเมื่อผลได้นั้น มากกว่าผลเสีย (จิรพรรณ กาญจนจิตรา 2523: 137) และทฤษฎีทางสังคมวิทยาหลายทฤษฎี ยังได้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่า การที่มนุษย์นั้นได้มีพฤติกรรมหรือกระทำการสิ่งใดลงไปนั้น ทำโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุถึง ความต้องการ (Needs) วัตถุประสงค์ (objective) หรือผลประโยชน์ของตน และในทางจิตวิทยาปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับที่เป็นแรงจูงใจของบุคคลผู้ปฏิบัติงาน อาจจะพิจารณาได้จากลักษณะของงาน เช่น ชนิดของรางวัล ภายในงานและจำนวนผลตอบแทนโดยตรงจากงานนั้น (Steers 1979: 21) ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสตีเวนส์ อนุกุล (2522: 40) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามีส่วนร่วม ในกิจกรรมสังคมสงเคราะห์ของสตรีอาสาสมัคร พบว่า การที่สตรีเข้าร่วมในกิจกรรมอาสาสมัคร สงเคราะห์ โดยส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะได้รับ เข้ม เข็ดชูเกียรติและ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และ ต้องการยอมรับและยกย่องจากการที่ได้ทำประโยชน์แก่สังคม และสอดคล้องกับความต้องการที่จะ ได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) ของ ชม ภูมิภาค (2523: 92) ที่ว่าคนเราย่อมปรารถนาจะให้คนอื่นยอมรับนับถือ ความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับนับถือย่อมก่อให้เกิดความรู้สึก มีนัยคงปลอดภัย

ปัจจัยด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ อาสาสมัครมีความคิดเห็นว่า มีปัจจัยเพียงข้อเดียวที่มีอิทธิพลระดับมากที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท คือ "ได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจัดจังหวัดนครราชสีมา" ส่วนปัจจัยอีก 6 ข้อที่มีอิทธิพลระดับปานกลาง และมีปัจจัยอีกเพียงข้อเดียวที่มีอิทธิพลระดับน้อย ที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบท ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมมีบทบาทมาก สื่อมวลชนสามารถกระจายข่าวได้อย่างกว้างขวางไปสู่ประชาชนจำนวนมาก ทุกเพศ ทุกวัย และแทบทุกอาชีพ โดยลักษณะเช่นนี้จึงทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของประชาชนอย่างกว้างขวาง สื่อมวลชนมีอิทธิพลชักจูงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทัศนคติ และค่านิยมซึ่งสื่อมวลชนสามารถสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือค่านิยม รวมทั้งหันเหหรือชักจูงแนวความคิดให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้สื่อสารได้ และจากการที่อาสาสมัคร

ตอบรับว่า ปัจจัยด้านสื่อมวลชนมีอิทธิพลมากที่สุดส่งผลให้ตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา นั้นแสดงว่า การประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมาได้ดำเนินการเต็มที่และประสบผลสำเร็จในการประชาสัมพันธ์มากพอสมควร โดยใช้รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ อาทิเช่น สอดแทรกการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกโรงเรียน เชิญชวนชาวบ้านให้เข้าร่วมโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยอาศัยสื่อพื้นบ้าน หมอลำ เพลงโคราช หรือเชิญชวนให้ดู วี.ดี.โอ.ประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทซึ่งอาศัยภาษาท้องถิ่นคือภาษาอีสานในการถ่ายทอดความรู้เพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับแนวความคิดของ โรเจอร์ และชูเมกเกอร์ (Rogers and Shoemaker 1971: 210-211) ที่กล่าวว่า การสื่อสารจะราบรื่นมีอิทธิพลมากขึ้น ถ้าผู้ส่งสารและผู้รับสารมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน มีความเข้าใจร่วมกัน มีทัศนคติ ความเชื่อและภาษาเหมือน ๆ กัน เป็นต้น

ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น มีอิทธิพลระดับปานกลางทุกข้อที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ทั้งนี้เนื่องจาก จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการโคราชพัฒนาที่เตรียมคนให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลาในการที่จะช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนหรือชาวบ้านธรรมดาจะสามารถตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองได้ เพราะฉะนั้นการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการของอาสาสมัครส่วนใหญ่จึงตัดสินใจด้วยตัวเอง และได้รับการยอมรับจากสมาชิกในหมู่บ้าน ส่วนอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญรองลงมาในการชักชวนหรือชักจูงให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ โดยอาจกล่าวได้ว่า แหล่งข่าวสารประเภทบุคคลหรือสื่อบุคคลนี้ จะมีอิทธิพลสูงในการโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารหรือผู้รับความรู้ เปลี่ยนทัศนคติ ตลอดถึงพฤติกรรมของตนเองได้ ดังเช่นที่ กาสซ์ และเรเซอร์ฟิลด์ (Katz and Lazarsfeld 1955: 27) กล่าวว่ารูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารแบบตัวต่อตัว มีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติยอมรับที่จะร่วมมือปฏิบัติมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดำรงค์ ฐานดี (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522: 301) พบว่า ระดับของการตัดสินใจในการใช้สิ่งใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพ เพื่อนบ้านและผู้นำชุมชนมีบทบาทสำคัญมากและมักจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับของใหม่ ๆ ของชาวชนบทโดยทั่วไป และตรงกับงานวิจัยของ สุมนา นาคพงศ์

(2525: 67) ทำการศึกษาพบว่า ในชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนในที่นี้คือ ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นแหล่งสารที่มีอิทธิพลอย่างมากโดยการชักจูงให้เกิดการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการกองทุน ยาประจำหมู่บ้าน ผลการวิจัยนี้ตรงกับการศึกษาของ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (1965: 3) ที่ว่า ในภาคอีสานชาวบ้านคิดต่อรับข่าวสารจากภายนอกและชาวบ้านด้วยกันเอง โดยอาศัยบุคคลที่เป็น แหล่งข่าวสารสำคัญ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากการติดต่อกับ บุคคลที่เป็นแหล่งข่าว เนื่องจากค่านิยม ดั้งเดิมที่ให้ความไว้วางใจ และนับถือบุคคลเหล่านั้น รวมทั้งตรงกับการศึกษาของ ชูวัฒน์ วุฒิเมธี (1973: 13) ได้ศึกษาถึงความมีประสิทธิภาพ ของกลุ่มผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งพวกกลุ่มผู้ให้ข่าวสารในชุมชน ก็ยังคงเป็นผู้นำในชุมชนอยู่เช่นกัน และ จากการศึกษาของ โดชิโอะ ยัตสึชิโร (1966: 9) พบว่าผู้นำส่วนมากจะเป็นกลุ่มกรรมการ หมู่บ้านที่มีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ก่อนการตัดสินใจอะไรสักอย่างจะมีการถามผู้อาวุโส ในกลุ่มเสมอ คำแนะนำอะไรสักอย่างก็จะทำตาม จึงพอจะเห็นได้ว่า ในการที่ประชาชนโดยเฉพาะ ในชนบทจะตัดสินใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ผู้นำชุมชนหรือผู้อาวุโสและผู้นำที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ มีส่วน สำคัญในกระบวนการตัดสินใจของชาวบ้าน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้า ร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริม คุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ปรากฏผลการวิจัยดังนี้คือ

เพศ จากผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคล ของอาสาสมัคร และด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ไม่ได้ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วม โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้าน ความทันสมัย ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยทั้ง 2 ด้านคือ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร และด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของอาสาสมัครเพศชาย และเพศหญิง ไม่มีความแตกต่างกัน ก็เพราะว่า ความต้องการนี้เป็นความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไป ซึ่งอาจ อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ได้ด้วยลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) (เชียรศรี วิจิตรลิตา 2527: 131-132) โดยเรียงจากความต้องการขั้นแรกไปถึงขั้นสูงสุด ดังนี้คือ ความ

ต้องการทางกายภาพเพื่อการดำรงชีวิต ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการการยอมรับนับถือ และความต้องการเพื่อรู้จักตนเอง (สังจการแห่งตน) จากแนวความคิดดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้มีโอกาสพูดคุยกับอาสาสมัครหลายคน พอประมวลความคิดของอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการนี้ตรงกันว่า ต้องการให้ท้องถิ่นของตนเองได้รับการพัฒนา ดังนั้นเมื่อมีโครงการของรัฐสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาท้องถิ่นของตนแล้ว ก็นำที่จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว อีกประการหนึ่งการเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นนั้นช่วยให้ประชาชนได้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมากขึ้น ซึ่งเป็นหนทางนำไปสู่การยอมรับนับถือซึ่งกันและกันที่สุดในที่สุด สำหรับปัจจัยด้านความทันสมัย ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดทางเพศไม่เอื้ออำนวยให้เพศหญิงกระทำบางอย่างหรือทุกอย่างได้อย่างเพศชาย เช่น อาสาสมัครเพศหญิง มีภาระงานภายในครอบครัวมาก มีเวลาที่จะไปพบปะติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ นอกหมู่บ้านน้อยกว่าอาสาสมัครเพศชาย ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ การได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลหรือผู้มีอิทธิพลที่อยู่ในท้องถิ่น อาสาสมัครเพศชายจะมีโอกาสพบปะติดต่อ สังสรรค์หรือประสานงานมากกว่าอาสาสมัครเพศหญิง และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาสาสมัคร พบว่าอาสาสมัครเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง การที่อาสาสมัครเป็นเพศหญิงน้อยนั้น อาจเป็นเพราะว่าไม่ว่างจากภาระกิจการงานในบ้าน จะมีก็เพียงส่วนหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการ จึงอาจสรุปได้ว่าเพศต่างกัน ยอมรับว่าปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม แสงจักร (2528: 53) พบว่าเพศชายจะมีการยอมรับการเข้าเป็นสมาชิกโครงการส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามมากกว่าเพศหญิง

อายุ จากผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามอายุ พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ปัจจัยด้านความทันสมัย ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และปัจจัยด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ตามที่ รัตนา พุ่มไพศาล (2523: 68) กล่าวว่า "ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของวัยแต่ละวัย จะก่อให้เกิดความต้องการต่างกันตามวัยแต่ละวัยนั้น ซึ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลง

และความต้องการต่าง ๆ ของวัยแต่ละวัย จะเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้" และนอกจากนี้ อายุยังเป็นตัวกำหนดความแตกต่างเรื่องความคิดและพฤติกรรม เป็นสิ่งกำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงด้วย (ธนวดี บุญสี 2528: 28-40) จึงอาจสรุปได้ว่า อาสาสมัครที่มีอายุต่างกันจะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมณา นาคพงศ์ (2525: 66) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกลุ่มโครงการกองทุนยาประจำหมู่บ้าน และจากการวิจัยของกรมวิชาการเกษตร (2521: 42-51) พบว่าอายุมีอิทธิพลต่อการยอมรับวิทยากรแผนใหม่ในการทำนาของเกษตรกร

สถานภาพทางสังคม จากผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามสถานภาพทางสังคม พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร และด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ได้ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความทันสมัย ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาสาสมัครที่มีตำแหน่งทางสังคมหรือไม่มีตำแหน่งทางสังคม จะมีความต้องการที่จะมีส่วนช่วยเหลือคนในหมู่บ้านให้เกิดการเรียนรู้จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะได้มีการเตรียมประชาชนในด้าน จปฐ. ประชาชนตระหนักถึงความต้องการที่จะช่วยเหลือกันและกัน ตลอดจนการรับข่าวสารทางสื่อมวลชนของอาสาสมัครก็สามารถรับรู้ได้ถึงสิ่งสม่ำเสมอเช่นกัน สำหรับปัจจัยด้านความทันสมัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน ซึ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ต้องการการยอมรับนับถือคนในสังคมให้คงอยู่ ย่อมเป็นแรงจูงใจทำให้บุคคลที่มีตำแหน่งในสังคมโดยเฉพาะผู้นำชุมชนหรือผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการใดโครงการหนึ่งได้มากกว่าชาวบ้านธรรมดา ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เรวดี ไชยพาน (2523: 19) ได้กล่าวว่าผู้นำเป็นเสมือนผู้ช่วยที่ยิ่งใหญ่ เป็นตัวการในการติดต่อสื่อสารในการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและรับเอาวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้

ระดับการศึกษา จากผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านความทันสมัย ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และปัจจัยด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้

เนื่องจากระดับการศึกษาของอาสาสมัครที่แตกต่างกัน ทั้งปริมาณและบทบาทของการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือจบประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะถูกโน้มน้าวจิตใจได้ยากกว่า มีความมั่นคง ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมที่มีเหตุผลมากกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือการศึกษาต่ำ (ธนวดี บุญลือ 2528: 28-40) อาจสรุปได้ว่า อาสาสมัครที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบทต่างกันด้วย

อาชีพหลัก จากผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท จำแนกตามอาชีพหลัก พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ ในท้องถิ่น และปัจจัยด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยด้านความทันสมัย และด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ไม่ได้ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่อาสาสมัครที่มีอาชีพหลักต่างกันตอบรับว่าปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการในด้านปัจจัยด้านความทันสมัยและด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องจากโครงการโครงการพัฒนาที่มีส่วนทำให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา การพัฒนาใด ๆ ต้องเริ่มที่ตัวชาวบ้านเอง นั่นคือ ประชาชนทุกสาขาอาชีพต่างก็ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ รักษณา กางกรณ์ (2528: 60-61) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติของอาสาสมัครในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มข้าราชการต่างให้เหตุผลว่า สาเหตุที่มาเป็นอาสาสมัคร เพราะสำนึกและต้องการร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งต้องการใช้ความสามารถของตนเองให้เป็นประโยชน์ ส่วนกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ต่างมีความเห็นว่า เพราะความสงสาร ความพึงพอใจที่ได้ช่วยผู้ไม่รู้หนังสือให้รู้หนังสือ และเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งว่า การที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเป็นการทำความดี จึงมาเป็นอาสาสมัคร ส่วนการที่

อาสาสมัครที่มีอาชีพต่างกันตอบรับว่าปัจจัยที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการฯ ในด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น และด้าน สื่อมวลชนต่าง ๆ แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะลักษณะของการประกอบอาชีพที่ต่างกันมีรายได้ ต่างกัน จะส่งผลให้อาสาสมัครมีความต้องการขั้นพื้นฐานแตกต่างกันออกไป และจากการที่มีรายได้ แตกต่างกัน เมื่อเจ้าหน้าที่ได้สรรหาบุคคลเข้ามาเป็นอาสาสมัคร ก็คาดว่าจะได้พิจารณาถึงฐานะ ความเป็นอยู่ของอาสาสมัคร โดยที่เมื่ออาสาสมัครเข้ามาช่วยโครงการแล้วจะต้องไม่ได้รับผล กระทบทางด้านเศรษฐกิจของอาสาสมัคร กล่าวคือ คัดเลือกอาสาสมัครที่มีรายได้สูง เข้ามาเป็น อาสาสมัครก่อน ดังนั้น เมื่อทำการสัมภาษณ์อาสาสมัครที่มีรายได้ที่แตกต่างกันออกไป อาสาสมัคร จึงตอบรับว่า บุคคลในท้องถิ่นมีอิทธิพลในการชักชวนหรือแนะนำแตกต่างกันออกไป ในทำนอง เดียวกัน การได้รับเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ก็มีโอกาสดำเนินข่าวสาร ข้อมูลแตกต่างกันออกไป อันเนื่องมาจาก ช่วงเวลาและสถานที่ในการประกอบอาชีพที่ต่างกันออกไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่น่าเป็นไปได้ ดังนี้คือ ในการโน้มน้าวใจหรือ ชักจูงให้อาสาสมัครหรือประชาชนทั่วไปได้ตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ นั้น น่าที่จะได้ใช้ข้อมูลจากการวิจัย เพราะผลการวิจัยเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบทของอาสาสมัคร โดยพิจารณา รายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความต้องการส่วนบุคคลของอาสาสมัคร จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านนี้มีอิทธิพล ระดับมากที่ทำให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เพื่อชาวชนบทที่เป็น เช่นนี้ เนื่องมาจากในจังหวัดนครราชสีมา มีโครงการโคราชพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 ที่มี บทบาทสำคัญในการ "เตรียมคน" ทั้งข้าราชการและชาวบ้านให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เช่น เรื่อง จปฐ. หรือการพัฒนาในเรื่องอื่น ๆ มีการสร้างมโนธรรมสำนึกในการ ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่นของตน เพราะฉะนั้นในเรื่องการเตรียมคนนี้ จึงเป็น เรื่องที่สำคัญมาก ควรจะมีการดำเนินการต่อไป และเพิ่มความสำคัญให้มากขึ้น โดยการจัด กิจกรรมหรือสนับสนุนให้มีการอบรมในเรื่องการพัฒนาจิตใจให้สำนึกถึงบทบาทและความสำคัญของ ตนในการพัฒนาท้องถิ่น เพราะแรงจูงใจภายในตัวของอาสาสมัครในด้านความต้องการส่วนบุคคล ของอาสาสมัครนั้น มีความสำคัญมากที่จะให้เขาตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการ ดังนั้นในกระตุ้น

หรือชักจูงให้อาสาสมัคร เข้ามาร่วมโครงการใด ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ ควรที่จะให้ความสำคัญกับความต้องการส่วนบุคคลเป็นสำคัญ

2. ด้านความทันสมัย จะเห็นได้ว่าลักษณะการ เป็นผู้ที่มีความทันสมัยของอาสาสมัคร จะส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการมากกว่าผู้ที่ไม่มีความทันสมัย เพราะฉะนั้นควรที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้ชาวบ้านมีลักษณะของผู้ที่มีความทันสมัย โดยส่งเสริมให้ชาวบ้าน กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด กล้าตัดสินใจและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ของรัฐจะคอยสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ เทคนิค วิธีการ อาจจะเป็นการจัดประชุม จัดอบรม ส่งเสริมให้ชาวบ้าน ได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นการปลูกฝังลักษณะของความเป็นคนทันสมัยให้กับชาวบ้านทีละน้อยจนในที่สุด ชาวบ้านจะมีความพร้อมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการ

3. ด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ในเรื่องนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญระดับมากที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการที่จะได้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมาเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ นั้น ควรคำนึงถึงด้านผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับด้วย โดยเฉพาะผลประโยชน์ตอบแทนทางอ้อม ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการยอมรับนับถือจากชาวบ้าน หรือมีแนวทางในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป เป็นต้น จากการดำเนินงานพัฒนาต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ เน้นการใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยส่วนใหญ่จะมีการสรรหามาด้วยความสมัครใจของตัวชาวบ้านเองและมักจะมีได้รับค่าตอบแทนโดยตรง ฉะนั้นในการโน้มน้าวใจหรือชักจูงใจให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ จึงควรชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับหลังจากการเข้าร่วมโครงการแล้ว เพื่อเป็นกระตุ้นให้เกิดความพอใจที่จะมีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมโครงการด้วยความเต็มใจ

4. ด้านอิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น มีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลางที่ส่งผลให้อาสาสมัครตัดสินใจ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อชาวชนบท ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากอาสาสมัครหรือชาวบ้านในจังหวัดนครราชสีมาได้รับการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะมีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมงานพัฒนาต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนมานานพอสมควร อิทธิพลของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น จึงลดบทบาทสำคัญลงบ้าง ซึ่งนับเป็นนิมิตหมายที่ดีของการพัฒนาชนบท โดยประชาชนเห็นความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นของตน ให้ความร่วมมือพร้อมทั้ง เข้าร่วมด้วยความสมัครใจของตัวเอง โดยมีต่อการชักจูงหรือโน้มน้าวจาก ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นแต่ประการใด

5. ด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ มีปัจจัยเรื่อง "ได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมโครงการจากหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา" มีอิทธิพลอยู่ในระดับมาก จึงเป็นการสมควรที่จะสนับสนุนทั้งงบประมาณ การจัดสรรเวลาให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ที่มีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียน โดยการเพิ่มสื่อต่าง ๆ เทคนิค วิธีการในการประชาสัมพันธ์ อาจใช้รูปแบบและภาษาท้องถิ่นเพื่อการสื่อความหมายได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาด้วยวิธีที่แตกต่างกันออกไป เช่น อาจเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ระหว่างกลุ่มที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการกับกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ผลการศึกษาวิจัยด้านนี้ สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้กว้างขวางครอบคลุมมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรมีการวิจัยซึ่งใช้วิธีการวัดตัวแปรต่าง ๆ ที่แตกต่างออกไป เช่น ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ควรได้มีการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาตัวแปรเชิงคุณลักษณะ ซึ่งอาจใช้วิธีการเข้าไปคลุกคลีในชุมชน สังเกตการณ์ เพื่อให้ได้ตัวแปรด้านอื่น ๆ และขยายผลการวิจัยให้กว้างออกไป จากตัวแปรที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย